

Vänsterpress om Ukraina oktober 2014

De tre första artiklarna nedan (de ifrån *Aftonbladet* och *Internationalen*) baseras bl a på intervjuer med representanter för olika politiska riktningar i dagens Ukraina. Intervjuerna gjordes på plats i slutet av september.

För tidigare artikelsamlingar om Ukraina (den första från februari 2014), se [Svensk vänsterpress om Ukraina](#).

MF 18/10 2014

Innehåll

Aftonbladet	1
<i>"Vi skjuter politiska motståndare"</i>	1
Internationalen	4
<i>Odessa: Fronten går längs varje gata</i>	4
<i>Högerextremister rev Leninstatyn i Charkov</i>	8
Proletären	9
<i>Brittiska LO stöder antifascism i Ukraina</i>	9
<i>"Stora brister i utredning om Maidan-massaker"</i>	10
<i>Ukrainas kuppmaakare står ensamma</i>	10

Aftonbladet

”Vi skjuter politiska motståndare”

Per Leander & Aleksej Sachnin

Aftonbladet 10/10 2014

REPORTAGE Oppositionella i Ukraina mördas, fängslas eller tvingas fly för sina liv

I Kiev känns kriget mot separatisterna i östra Ukraina långt borta men ändå närvarande i alla propagandaaffischer och enorma billboards som dränker staden i budskapet: ”Ukraina är ett enat land”.

– Om det påståendet vore sant skulle affischerna inte behövas, säger *Maria* från det numera förbjudna socialistpartiet Borotba.

Flera av hennes kamrater har fängslats, tvingats fly landet eller till och med mördats eftersom de motsätter sig de nya nationalistiska högerpolitiker som tagit makten i Kiev efter Majdan.

Hon berättar att alla som kritiserar den ukrainska regimen beskylls för att vara ”separatister” eller ”ryska agenter”, även om man bara protesterar mot prishöjningar och sänkta löner till följd av de nyliberala reformerna.

Redan i våras förklarade den ultranationalistiske politikern *Andrej Parubij*, som efter Majdan blivit ledare för Ukrainas nationella säkerhetsråd, att ”om det inte vore för Kreml, skulle vi inte ha några problem med separatister”. De styrande behöver en yttre fiende att skylla alla inhemska problem på. Men fronten går inte vid gränsen till Ryssland eller ens vid gränsen till utbrytarrepublikerna i Donbass, utan rakt igenom det ukrainska samhället.

– Myndigheternas förföljelser mot all form av opposition har skapat allt fler riktiga separatisterna, säger journalisten *Jurij Tkatjev* som jobbar på www.timer.od.ua, den sista oberoende nyhetssajten i Odessa.

– I våras var det bara en liten minoritet i Odessa som var pro-rysk. Men idag är det fler och fler som börjar se till Ryssland efter hjälp. De upplever de nya makthavarna som ”nazister” och är rädda på riktigt, säger Tkatjev.

– Allt förändrades efter det som hände den 2 maj.

Det som hände i Odessa den 2 maj var massakern vid Fackföreningarnas hus, då runt 50 människor mördades när ukrainska nationalisterna tände eld på byggnaden. Några av de som försökte ta sig ut blev ihjälslagna av fascisterna från Högra sektorn och andra militanta nationalisterna, medan polisen stod bredvid och såg på. Efteråt fängslades flera av överlevarna och beskylldes för att vara ”ryska terrorister”.

På ett kafé stämmer vi träff med en av överlevarna, den unga socialisten *Vlad Vojtjevskij* från Borotba, och hans flickvän *Maja*. Han berättar om deras verksamhet i Fackföreningarnas hus, innan attacken, hur aktivister från olika oppositionsgrupper diskuterade politik och debatterade med varandra. Efter den 2 maj är oppositionen i Odessa krossad, dess ledare är mördade, fängslade eller i landsflykt, förklarar han. Resten är skrämde till tystnad.

Men ni är inte rädda för att sitta här och prata helt öppet med oss?

– Odessa är vår stad, vårt hem, ingen ska tvinga oss att vara tysta, säger *Maja*.

Vlad och Maja

Nästa dag får vi veta att Vlad har blivit gripen av polisen efter vårt samtal. Enligt Maja kom polisen på natten och hade med sig sprängämnen som de planterade i hans lägenhet. Hon säger att han riskerar mellan 8-15 års fängelse för ”terrorism”.

Vlad Vojtjevskij blev bara ytterligare en färsk siffra i statistiken. Enligt den kommunistiska politikern *Aleksej Albu*, som fram tills nyligen satt invald i Odessas lokalfullmäktige men tvingades fly utomlands efter 2 maj, sitter minst 78 oppositionella politiker fängslade bara i Odessa. I Charkiv, Ukrainas näst största stad, fängslades 314 oppositionella från april till juni enligt officiella siffror från stadens guvernör *Ihor Baluta*.

– Ukraina ska vara ukrainskt och den som tycker annorlunda kan ta sitt bagage, gå till stationen och sticka till Moskva, säger 29-åriga *Varvara Tjernoivanenko* som är presstaleskvinna för Högra sektorn i Odessa. Det säger hon i miljonstaden Odessa där 30 procent av stadens invånare är etniska ryssar och ännu fler talar ryska som första språk. Här finns också en stor judisk befolkning.

– Vi är inga fascister. Vi vill bara att Ukraina ska bli ett normalt europeiskt land, säger *Varvara*. Men först måste fienden, det vill säga ”ryssarna” och ”kommunisterna”, besegras, förklarar hon. Vi träffar *Varvara* utanför ett militärsjukhus där hon tillsammans med en grupp yngre tjejer insvepta i ukrainska flaggor delar ut godis till ”sina soldater”.

En bit bort står två sårade värnpliktiga soldater och röker. Vi presenterar oss som svenska journalister och frågar dem om kriget. Den förste vill inget säga och börjar gå bort. Den andre som har ett stort bandage runt huvudet muttrar:

– Vad ska jag säga? Det är ett brödråd som pågår. Vi är samma folk som dödar varandra. Det räcker nu.

En av dem som driver på för att kriget ska fortsätta är affärsmannen *Mark Gordienko*, ledare för ”Medborgerliga självförsvarsrådet” i Odessa, en av de många paramilitära styrkor som

uppstod vid Majdan. Han sitter på en välbevakad innergård tillsammans med flera av sina män med snygga skjortor. På gården står dyra bilar parkerade och på gatan utanför står en pansarvagn med ukrainska flaggor. Mark Gordienko beskriver det som hände vid Fackföreningarnas hus som ett slag i ett inbördeskrig och att hans sida segrade.

Vad ska ni göra med alla människor som inte tycker som ni?

– Jag går med på följande kompromiss: Om de vill prata politik kan de få göra det med sina toalettstolar. Men om de kommer ut på gatorna så kommer vi att skjuta dem, säger han.

Hans män börjar plocka fram vapen ur en bil som för att visa att de menar allvar. Vid bordet där vi sitter radas det upp kulsprutegevär och pistoler tills bordet blir överfullt. Makten i Ukraina är i händerna på män som Mark Gordienko.

Det är uppenbart att Ukraina är djupt splittrat i två läger mellan de som sluter upp i den nationalistiska yran runt den blågula flaggan, och de som känner sig allt mer ovälkomna som medborgare i det nya Ukraina. Det finns också en viss klasskillnad mellan lägren, där de som stödjer den nya provästliga regeringen huvudsakligen är välutbildad medelklass och affärsman som Mark Gordienko, medan de som är kritiker oftast är enkelt folk, arbetare och pensionärer, som fasar inför de nedskärningar och privatiseringar som EU och IMF nu tvingar på Ukraina. Många av de som kämpar för självständighet i Donbass är gruv- och industriarbetare som har förstått att de inte har någon framtid i ett nyliberalt Ukraina.

Att folk i östra Ukraina sätter sitt hopp till Ryssland, ett land med högre löner och pensioner, är inte konstigare än att de i västra Ukraina drömmer om ett bättre liv som EU-medborgare, förklarar Guardian-kolumnisten och sociologen Volodymyr Isjtjenko som forskar om sociala protester vid Kievs universitet.

– Protesterna i östra Ukraina var berättigade och kampen där var till en början fredlig. President Petro Porosjenko borde ha börjat förhandla med separatisterna direkt i våras för att försöka tillmötesgå några av deras viktigaste krav om språkliga rättigheter och ökat regionalt självstyre, och på så sätt ha undvika att Ukraina splittrades, säger Isjtjenko.

Istället har Porosjenko och de ukrainska nationalisterna fått EU:s och USA:s välsignelse att gå brutalt fram mot riktiga så väl som påstådda separatister. Samtidigt växer kritiken mot Ukraina från organisationer som Amnesty International och Human Rights Watch.

I september framförde Amnestys generalsekreterare *Salil Shetty* skarp kritik mot de krigsbrott som begås av de högerextrema frivilligbataljoner som strider på Kievs sida, och HRW har kritiserat den ukrainska arméns skoningslösa bombning av civila bostadsområden i östra Ukraina. Det har också varit stor uppmärksamhet runt att *Oleh Ljasjko*, en av Ukrainas populäraste politiker som kom trea i senaste presidentvalet, personligen deltar vid tortyr av fångar.

– Europa är en gammal hora. Om EU ger efter för det där människorättstramset kommer Putin att få Ukraina serverat på ett silverfat, säger Mark Gordienko och fingrar på sin Kalasjnikov.

Per Leander
Journalist

Aleksej Sachnin

Ledare för den ryska socialistiska gruppen Vänsterfronten

Internationalen

Odessa: Fronten går längs varje gata

Per Leander

Internationalen 26/9 2014

På ytan framstår Odessa som en idyllisk stad, men under ytan bubblar motsättningarna som splittrar stadens befolkning. Internationalens Per Leander har träffat överlevare och förövare från massakern vid Fackföreningarnas hus den 2 maj. En av intervjupersonerna, socialisten *Vlad Vojtjehovskij*, blev fängslad av polisen dagen efter mötet.

Vi tar nattåget från Kiev till Odessa och det är som att vakna upp i ett annat land. Inte bara för det varmare klimatet med högsommar fortfarande i september och folk som solar och badar längsmed Svarta havets strand, utan också för att krigshetsen och nationalismen inte känns lika stark här som i huvudstaden. Medan Kiev var tapetserat med ukrainska flaggor och krigspropagandaaffischer med budskapet ”Stöd våra soldater! Ära åt hjältarna”, finns nästan inget sådant i Odessa. Här ser man till och med graffiti till stöd för rebellerna i Donbass.

Gatorna är långa och raka med huvudsakligen låghusbebyggelse i ett rutnätsmönster och det finns gott om parker och grönskande alléer. Odessa, som idag har en miljon invånare, grundades som en viktig hamnstad i slutet av 1700-talet av Katarina den stora och blev en unik smältdegel för ukrainsk, rysk och judisk kultur, samt influenser från sjömän från hela världen.

Till en början framstår Odessa som en avslappnad och bekymmersfri stad, men under ytan är det något som bubblar. ”Odessa är en lugn och fredlig stad”, säger alla vi pratar med. Men sen tillägger de: ”Med undantag av det som hände den 2 maj.”

Det som hände den 2 maj var massakern vid Fackföreningarnas hus, där många människor dödades när fascister från Högra sektorn och andra ukrainska nationalisterna satte eld på byggnaden. Byggnaden var samlings- och diskussionscenter för olika oppositionsgrupper: kommunister, socialister, fackföreningsaktivister, men även en del pro-ryska grupper som sympatiserade med separatisterna i Donbass. Enligt officiella siffror dödades runt 50 människor i elden eller slogs ihjäl av fascisterna som väntade utanför byggnaden när de försökte fly undan lågorna, medan polisen stod bredvid och såg på. När polisen till sist ingrep var det för att gripa offren, alltså några av överlevarna, som beskylldes för att vara ”ryska terrorister”, medan mördarna som hade attackerat Fackföreningarnas hus gick fria.

Vi går och tittar på den utbrända byggnaden som reser sig ensam och dyster mitt på det stora torget Kulikova Pole. Byggnaden har inte renoverats och är fortfarande avspärrad. Fönstren gapar som svarta hål med spruckna rutor och väggarna är mörka av sot som vittnar om det som utspelade sig här. Framför avspärningarna ligger en hög med blommor och fotografier på flera av de dödade, män, kvinnor, unga och gamla. En grupp människor står och vakar över minnesplatsen. De berättar att de turas om att stå här, dag och natt, för att vakta så att polisen eller Högra sektorn inte tar bort blommorna. Tydligen har det gjorts försök.

”Det är nazister som har tagit makten i Kiev”, ”Ukraina idag känns som Tyskland 1933”, säger de. Samma sak har vi redan hört många odessabor säga, framför allt enkla människor. Tanten som vi bor hos, svarttaxichaufförerna som vi åker runt i stan med, och servitriserna på de enkla krogarna där vi äter mat. De är rädda för dem som har tagit makten i Kiev och väntar och hoppas på att någon ska komma till undsättning. Någon utifrån, för efter massakern den 2 maj vågar de själva inte organisera sig politiskt. Många säger att de sätter sitt hopp till Ryssland.

Trots att Fackföreningarnas hus är igenbommat och öde upptäcker vi att matsalen i källaren på baksidan är öppen. Det känns lite konstig men vi går ner för trappan och in i den mörka lilla matsalen. Mattanten slevlar upp två portioner med ploff och pelmeni, mycket billigt. Det visar sig att hon var i byggnaden den 2 maj när fascisterna attackerade. Hon sprang ut och överlevde. Hon tror inte på myndigheternas officiella siffror om att det var 50 människor som dog i branden.

– Det var många fler som blev mördade. Gården här utanför var full med döda kroppar. Det måste ha varit över hundra som dödades, kanske fler, säger hon.

Är det inte konstigt att komma tillbaka och jobba här igen?

– Vad ska jag göra? Jag måste ju försörja mig, svarar hon och rycker på axlarna.

Vi sätter oss och äter under tystnad.

Efter maten promenerar vi upp på stan och kommer till ett militärsjukhus. Utanför står två sårade ukrainska soldater och röker. Vi försöker prata med dem och fråga om kriget. Den första vill inget säga och går undan. Den andra som har ett bandage runt huvudet muttrar: - Vad ska jag säga. Det är ett brödråd som pågår, vi dödar varandra fast vi är samma folk. Borta vid grinden står en grupp unga flickor insvepta i ukrainska flaggor. De har med sig påsar med godis och andra matvaror som de ska ge till de sårade soldaterna.

Vi börjar prata med den äldsta tjejen som ser ut att vara gruppens ledare och presenterar oss som svenska journalister. Hon heter Varvara och berättar att flickorna gör frivilligt arbete för att stödja sina soldater. Det visar sig att hon är pressekreterare för Högra sektorn i Odessa. En ung vacker kvinna med långt svart hår. Inte som man förväntar sig att en fascist ska se ut. Det är också det hon säger:

– Vi är inga mördare. Kolla på mina armar, jag skulle inte kunna döda någon. Men Ukraina ska vara för ukrainare och de som inte accepterar det kan ta sitt bagage, gå till järnvägsstationen och åka till Moskva.

Representanter för Högra sektorn: Varvara och Sergej Sternenko

Hon bjuder oss att komma och intervjuva några av ledarna för Högra sektorn i Odessa så att vi ska förstå att de är goda människor, och nästa dag sitter vi tillsammans med Varvara och tre män nere i en källarlokal vid Majakovskijgatan där väggarna är tapetserade av ukrainska fanor och Högra sektorns svartröda fana prydd med ett svärd. ”Högra sektorn föddes på Majdan – Gud, Ukraina, Frihet”, står det på en av de största banderollerna.

– Majdan hade varit omöjligt utan oss, säger Sergej Sternenko, en ung kille med snaggat hår som har svårt att sitta stilla i sin stol och som är gruppens lokala ledare:

– Men vi är inte färdiga, revolutionen har bara börjat, säger han och förklarar att de inte stödjer den nye presidenten Petro Porosjenko. Men just nu måste alla patrioter i Ukraina hålla ihop och vinna kriget mot separatisterna. Ryssar och kommunister är huvudfienden, förklarar han. På frågan vad som hände vid Fackföreningarnas hus påstår Sergej att det var en ”olycka”, de ”ryska terroristerna” tände eld på sig själva, menar han.

Vi frågar vad de har för historiska förebilder.

– Franco, Mussolini, men inte Hitler, säger en av männen som är äldre:

– Vi är inte anti-semiter, säger han och förklarar att de tvärtom ser Israel som en förebild. Han är imponerad av Israels militära förmåga och kan tänka sig en liknande ”lösning” med den ryska minoritetsbefolkningen i Ukraina som Israel har gjort med palestinierna. Att låta dem bo i reservat utan medborgerliga rättigheter. Därmed blir det också klart hur Högra sektorn skiljer sig från Svoboda som är ett mera klassiskt judehatande nazistparti.

Varvara sitter tyst under mötet medan männen pratar. Efteråt följer hon med oss ut på gatan och när vi är ensamma med henne låter hennes bild av ett framtida Ukraina något annorlunda än deras. Hon säger att hon drömmer om att Ukraina ska bli ett modernt europeiskt land utan korruption. Jag tänker att i Sverige skulle hon ha blivit liberal, men att hon likt många andra unga ukrainare nu har sugits upp av Högra sektorn eftersom den framstod som den mest handlingskraftiga organisationen på Majdan.

Efter mötet med Högra sektorn träffar vi de riktiga ”liberalerna” och ledaren för det officiella Majdan i Odessa. Han heter Mark Gordienko och är en affärsman med en egen paramilitär styrka under sig. Utanför hans högkvarter står en stridsvagn med ukrainska flaggor och vakter i kamouflageuniformer släpper in oss. Det är inte i en mörk källare som hos Högra sektorn, utan en vacker och solig innergård med gröna träd som vi kommer till. Här sitter Mark och hans kamrater. De har snygga skjortor och på gården står dyra bilar.

Till skillnad från Högra sektorn beskriver Mark det som hände vid Fackföreningarnas hus, inte som en olycka, utan som en stor seger. Han håller heller inte fast vid den officiella versionen om att det var ryska terrorister i byggnaden, utan inhemska motståndare.

– Det är ett inbördeskrig i Ukraina och den 2 maj utkämpades ett slag i Odessa där vi segrade, säger han stolt.

Vad ska ni göra med alla dem som inte tycker som ni?

– De kan sitta hemma och prata politik på toaletten. Men om de kommer ut på gatorna ska vi inte tveka att skjuta dem, svarar Mark.

Hans män börjar plocka fram vapen ur en bil som för att visa att de menar allvar. Vid bordet där vi sitter radas det upp kulsprutegevär och pistoler tills bordet blir överfullt. Hade det funnits mer plats på bordet skulle de troligen ha plockat fram fler vapen. Till skillnad från i Högra sektorns källare, där jag aldrig kände mig rädd eller hotad, känner jag att Mark och hans kamrater om de ville mycket lätt skulle kunna röja oss ur vägen.

Mark Gordienko

Nästa dag har vi en intervju med en av överlevarna från Fackföreningarnas hus, den unge socialisten Vlad Vojtjevskij från Borotba och hans flickvän Maja. Vi sätter oss på ett kafé ute på gatan mitt i stan och dricker te. Vlad var tidigare medlem i det officiella Kommunistpartiets ungdomsförbund Komsomol, men gick tillsammans med många andra av förbundets medlemmar över till Borotba eftersom de tyckte att Kommunistpartiet var en byråkratisk organisation som inte bedrev någon riktig politik.

Han berättar om deras verksamhet i Fackföreningarnas hus, innan attacken, hur aktivister från olika grupper diskuterade politik och debatterade med varandra. Borotba drev linjen att man inte skulle sätta sitt hopp till Ryssland, som vissa andra grupper ville, utan istället bekämpa båda västerländsk och rysk imperialism och inblandning i Ukrainas affärer. I takt med att vanligt folk förstod att den nationalistiska medelklassrevolten på Majdan inte hade medfört några förbättringar, utan bara lett till krig och fortsatt ekonomisk nedgång, skulle det öppna upp för möjligheterna till en ny socialistisk revolution istället, hoppades Borotba.

Vlad överlevde fascistattacken den 2 maj, men misshandlades svårt. Det finns bilder där man ser honom sitta blodig på gården utanför huset omringad av nationalisterna. Han tvingades kyssa den ukrainska flaggan och därefter tog polisen hand om honom och han satt fängslad ett par veckor tills han släpptes på grund av inkallelse till ukrainska armén. Kievregimen ville att han skulle slåss mot rebellerna i Donbass, men Vlad vapenvägrade och sa att han inte kunde döda sina bröder. Till sist tröttnade militärledningen och gav honom frisedel. Efter det som hände den 2 maj är oppositionen i Odessa krossad, dess ledare är mördade, fängslade eller i landsflykt, förklarar han. Resten är skrämda till tystnad.

Men ni är inte rädda för att sitta här och prata helt öppet med oss?

– Odessa är vår stad, vårt hem, ingen ska tvinga oss att vara tysta, säger Maja.

Vi tackar och tar farväl, önskar dem lycka till. Nästa dag får vi veta att Vlad efter vårt samtal har blivit fängslad. Under natten har polisen tillsammans med en frivillig ”självförsvargrupp” från Majdan, kanske några av Marks män, gått in i hans lägenhet och gripit honom. Han

riskerar nu 8 till 15 års fängelse för ”terrorism”. Enligt Maja hade polisen med sig sprängämnen som de planterade i hans lägenhet. Vi vet inte om gripandet var ett resultat av Vlads samtal med oss, eller om tillslaget var planerat sedan länge.

Det pågår ett lågintensivt inbördeskrig i Odessa där fronten går längs varje gata.

Högerextremister rev Leninstatyn i Charkov

Per Leander

Internationalen 3/10 2014

Natten till i måndags revs den stora Leninstatyn i Charkov, Ukrainas näst största stad. Det var inga vanliga charkovbor som demonstrerade, som DN skrev i en notis, utan en noga planerad aktion som genomfördes av huvudsakligen tillresta ukrainska nationalisterna och högerextremister från de västra delarna av landet. Aktionen leddes av Ihor Mirosjnitjenko från nazistpartiet Svoboda och utöver de ukrainska flaggorna som det viftades med syntes tydligt Högra sektorns fanor tillsammans med andra fascistiska symboler och även Nato-flaggor.

Samma dag hade det hållits en fredsdemonstration i Charkov som samlade ett tusental deltagare, organiserad av det hårt ansatta Kommunistpartiet. Fascisterna hade kommit till staden för att med polisbeskydd bryta upp demonstrationen. Flera av kommunisterna misshandlades och greps sedan av polisen, medan nationalisterna firade sin triumf med att fälla Leninmonumentet medan Ukrainas inrikesminister Arsen Avakov twittrade: ”Låt Lenin falla”.

Efter att Leninstatyn i Kiev revs i samband med protesterna på Majdan i vintras, hölls en debatt i ukrainsk TV mellan Ihor Mirosjnitjenko från Svoboda och Charkovs guvernör Gennadij Kernes, som då var allierad med president Janukovyjtj som senare störtades. I debatten förklarade Gennadij Kernes, en maffiaboss som blev oligark, som blivit politiker och guvernör, att om Mirosjnitjenko skulle komma till Charkov och attackera Lenin, skulle Kernes själv gå ut och försvara Leninmonumentet med sina bara händer. När nu Mirosjnitjenko och hans nazister ett halvår senare kom till Charkov för att göra just detta, lyste Kernes med sin frånvaro. Gennadij Kernes hade likt de flesta andra politiker och byråkrater bytt sida efter Majdan och stödjer nu den nya regimen i Ukraina.

Jag var i Charkov två veckor innan detta hände och fick ett intryck att den nya regimen trots allt är mycket svag i Charkov, en stad på gränsen till krigszonen i Donbass och de självutnämnda ”folkrepublikerna” Donetsk och Lugansk. Folk vågade prata öppet om att de stödjer

rebellerna och många sa att de vill att också Charkov ska bryta sig loss från Ukraina. Många av rebellerna som tagit till vapen mot regimen är själva från Charkov och ser attacken mot deras Leninstaty som en oerhörd provokation, oavsett om de är kommunister eller inte. Redan när Lenin revs i Kiev i vintras och innan inbördeskriget började, skrev den ukrainske vänsterjournalisten Andrej Mantjuk: ”Den moderna ukrainska staten skapades av oktoberrevolutionen, och kommer att bestå enbart så länge detta minne vårdas. När statyn över Lenin störtades, var det ett tecken på att också Ukraina skulle slitas sönder”.

Dagarna efter, när nazisterna lämnat Charkov, fylldes den tomma sockeln där Lenin stått med blommor som lämnades av riktiga charkovbor.

Proletären

Brittiska LO stöder antifascism i Ukraina

Patrik Paulov

Proletären 9/10 2014

Den brittiska fackliga centralorganisationen TUC går mot strömmen i Ukrainafrågan. Istället för att skylla allt på Ryssland pekar TUC på fascisternas brott och manar till en fredlig lösning på kriget i östra Ukraina.

Det var på TUC:s kongress i Liverpool förra månaden som situationen i Ukraina uppmärksammades. De förbund som är anslutna till TUC samlar totalt sex miljoner medlemmar i England och Wales.

Kongressen antog en motion om Ukraina som lagts fram av RMT, som organiserar transportarbetare på land och till sjöss. RMT är känt som ett radikalt och stridbart fackförbund.

I motionen uppmärksammas attackerna på de fackliga rättigheterna och massakern i Odessa 2 maj, då fascistiska grupper satte eld på Fackföreningarnas hus. 46 personer dödades i mordbranden. Skrivelsen avslutas med följande:

”Mot bakgrund av den farliga och akuta situationen i Ukraina reser kongressen krav på att TUC:s styrelse snabbt håller ett möte för att överväga hur man bäst stödjer dem som kämpar för fackliga rättigheter och mot fascismen i Ukraina; en omedelbar, permanent vapenvila i Ukraina och en fredlig förhandlingslösning; ett motsättande av användningen av brittiska styrkor i den ukrainska konflikten.”

Att brittiska LO uppmärksammar fascismen i Ukraina, vilka det är som hotar arbetarnas rättigheter i Ukraina och manar till förhandlingar istället för krig är viktigt.

I en tid när allt fler offer skördas i Kievregeringens blodiga krig, och när västvärlden hetsar mot Ryssland och blundar för de fascistiska krafternas roll i Ukraina, behövs alla motröster.

Sådana motröster skulle behövas även i Sverige. När den forne Metallordföranden Stefan Löfven, numera statsminister, presenterade regeringsförklaringen nämndes en orsak till kriget i Ukraina: Ryssland.

”Stora brister i utredning om Maidan-massaker

August Eliasson

Proletären 15/10 2014

Utredningen om dödsskjutningarna på Maidan-torget i Kiev 18-20 februari är full av allvarliga brister, menar nyhetsbyrån Reuters som gjort en specialgranskning av utredningen.

Över 100 demonstranter och poliser dödades i det kaos som ledde till statskuppen den 22 februari mot Ukrainas dåvarande president Viktor Janukovitj.

Utredningen pekar ut tre polisbefäl ur den nu nerlagda specialstyrkan Berkut som skyldiga till dödsskjutningarna. Men stora mängder bevis saknas, och de tillgängliga bevisen är bristfälliga.

Till exempel pekas ett av Berkut-befälen ut på bilder hållandes i ett gevär, med båda händerna synliga. Problemet är att det anklagade bara har en hand, efter en olycka sex år tidigare.

Det utpekade befälet har nu försvunnit, troligen lämnat landet. Kanske inte för att fly undan rättvisa, enligt Reuters. Utan för att han insett att han kommer att sättas dit, oavsett bevis.

Ytterligare 14 före detta poliser har lämnat landet. Att det bland dessa finns de som skjutit demonstranter står utan tvivel. Men det utpekade befälet säger att han inte givit order om att skjuta, att poliser skjutit efter att själva blivit beskjutna. Totalt 189 poliser har behandlats för skottskador, varav 13 avlidit, något som inte utretts.

I mars läckte ett avlyssnat samtal ut där Estlands president Urmas Paet säger till EU:s utrikesansvarige Catherine Ashton att det i Kiev förekommer rapporter om utomstående skyttar som skjutit både demonstranter och polis. De uppgifterna tycks inte ha utretts alls.

De bevis som presenterats mot de tre poliserna är däremot bristfälliga. Det menar även flera anhöriga till offren, enligt Reuters. En organisation bestående av 70 familjer och anhöriga organiserar sig nu för en oberoende utredning och rättvis rättegång.

Ukrainas dåvarande riksåklagare Oleh Makhnitsky, tillika medlem i fascistiska Svoboda, fick kritik när han redan i maj sa att poliserna var skyldiga. Reuters påpekar att de ansvariga för utredningen själva hela tiden stött Maidan-protesterna.

Oleh Makhnitsky är idag rådgivare till president Porosjenko.

Ukrainas kuppmakare står ensamma

Porosjenko driver landet mot ekonomisk kollaps

Mario Sousa

Proletären 15/10 2014

Ukrainas kuppregering har suttit vid makten i snart åtta månader. Deras gärning har varit att i allt genomföra vad USA och EU dikterat. Det gäller erövringen av makten, propagandan mot allt ryskt, de ekonomiska åtgärderna samt attackerna på och kriget mot alla som motsatt sig statskuppen i februari.

Men när ekonomin går mot en total kollaps och hotar att dra ner hela landet i en katastrof står kuppmaakarna allt mer ensamma. Inga av de goda vännerna i väst kommer till hjälp. Det kan tyckas vara en paradox att USA och EU låter Ukraina falla fritt. Men så är verkligheten i den kapitalistiska världen.

En artikel av Lyudmila Alexandrova i den ryska nyhetsbyrån Tass den 9 oktober ger kalla fakta om vad saken gäller. Enligt Världsbanken kommer Ukrainas BNP under 2014 att falla

med åtta procent samtidigt som IMF, Internationella valutafonden, skriver att den ukrainska ekonomin kommer att minska med 6,5 procent.

Illa kan man tycka. Men det är ändå lite av glädjekalkyler. Ukrainas nationalbank har denna vecka gjort en prognos som säger att den ukrainska ekonomin i år kommer att gå ner med 8,3 procent.

I sammanhanget kan det vara bra att känna till att det USA-styrda IMF faktiskt har gett Ukraina ett lån på 3,4 miljarder dollar. Det borde ge landets ekonomi en chans kan tyckas. Men så fungerar det inte.

Av IMF:s 3,4 miljarder går 2,6 miljarder till att betala IMF:s lån från mars till augusti. Och av det lån på 1,4 miljarder som IMF gav Ukraina i september måste 1,2 miljarder betalas tillbaka före årets slut. Pengar kommer in och sedan går samma pengar ut med ränta som måste betalas. Det är IMF:s lånekarusell.

”Hjälpen” från EU är inte bättre. Av de 1,6 miljarder dollar som EU lovat låna Ukraina har endast 790 miljarder betalats ut, och dessa pengar har i sin tur nästan i sin helhet gått tillbaka till EU som betalning av tidigare skulder till europeiska banker. Det är EU:s lånekarusell.

Det ekonomiska resultatet i september blev att Ukrainas skuld till IMF och EU, istället för att minska, växer och är nu uppe i 2825 miljarder dollar. Det kan knappast kallas för ekonomisk hjälp.

Ukraina behöver mycket pengar, tiotals miljarder dollar, för att stabilisera ekonomin. Tidigare hade Ukraina viktiga inkomster från handeln med Ryssland, upp-skattningsvis över 30 miljarder dollar om året, med den stora ryska turismen i Ukraina som en viktig post.

Den ryska turismen har helt försvunnit, liksom turismen från Vitryssland. I de ukrainska städerna vid Svarta Havet har massvis av hotell och restauranger tvingats stänga och gått i konkurs. Under ett besök i Odessa i somras kunde jag själv se stängda hotell och restauranger. Ett märkbart och tragiskt inslag i staden. Det tidigare livliga turistlivet hade helt försvunnit.

Ukrainas ekonomiska problem är ännu djupare än dagens akuta brist på pengar. Kriget i östra Ukraina och handelsblockaden mot Ryssland drabbar ekonomin hårt. Men i grunden startade Ukrainas ekonomiska problem redan på 1990-talet när landet blev självständigt och det ekonomiska gangsterväldet bredde ut sig. Det var då dagens miljardärer gjorde sina förmögenheter.

I stort kan man säga att de utnyttjade laglösheten och använde rena maffiametoder. De tog över landets tidigare statliga industrier och sålde allt det som gick att sälja. Snabbt försvann maskiner, fabriker och kunskap. Ukraina avindustrialiserades och de miljontals arbetslösa i miljoner blev ett nytt inslag i samhället.

Ukrainas produktion gick i botten. Efter det tillkom i stort sett inget nytt. Så är det än idag.

Ukrainas kuppresident Petro Porosjenko är en av de miljardärer som såg till att bli rik under det ekonomiska gangsterväldet på 1990-talet. I den avsatta presidenten Janukovitjs regering var Porosjenko ekonomiminister och en av de skyldiga för korruptionens utbredning och det ekonomiska förfallet.

Porosjenko blev en centralfigur i statskuppen i februari när han på Majdantorget uppmanade till revolt och tillsammans med Svoboda och högerliberalerna konspirerade mot Janukovitj.

När Porosjenko tog över presidentämbetet gjorde han allt som USA och EU bad om. Han startade till och med ett inbördeskrig. Porosjenko trodde nog att saken var fixad när han åkte till USA för att träffa Obama och tala i Representanthuset.

De stora pengarna liksom tunga vapen och stridsflyg skulle strömma in i Ukraina för att få ekonomin på fötterna och kväsa upproret i östra Ukraina. Med Natos hjälp skulle det också vara möjligt att starta krig mot Ryssland.

Inget av detta blev av. Porosjenko fick åka hem med tomma fickor. Imperialismen har sina egna intressen och sin strategi för ekonomisk erövring och krig.

För närvarande ligger det i imperialismens intresse att deras kuppmaakare i Ukraina förblöder, ingen hjälp kommer att ges. Porosjenko är helt ensam, det ekonomiska kaoset får fortsätta.

Följderna av statskuppen och Porosjenkos agerande är fruktansvärda för den ukrainska arbetarklassen. Landet är delat i två läger. Splittringen är en djup och får långtgående konsekvenser. Vänner blir ovänner, familjer splittras.

En god vän till undertecknad i Odessa, Irina, berättade denna vecka att hon hade åkte till Nikolajev och besökt sin mor som hon inte hade sett på länge. Vanligtvis rör sig samtalen om livets vardagshändelser, om barn som fötts, vilka som gift sig, semesterplaner och framtidsdrömmar.

Men denna gång tog samtalet en ny vändning. Irina är starkt berörd av massakern i Fackföreningarnas hus i Odessa 2 maj. Förr om åren var den djupt religiösa Irina inte intresserad av politik.

Men nu kan hon inte längre blunda för orättvisorna. Detta tog Irina upp med sin mor. Det blev en svår diskussion. Irina kunde inte acceptera att hennes mor valde att strunta i allt som kunde göra henne orolig och stämplade alla som bråkmakare. Irina vet vilka som dog i Fackföreningarnas hus i Odessa och vilka mördarna är. Men hennes mor hade bara fått den hårt censurerad informationen i tidningarna, radio och tv. Det gick inte att komma överens. Mor och dotter skildes åt som ovänner.

En annan konsekvens av statskuppen är ett ökat industriellt förfall. För ett par år sedan var jag i Kirovograd, en liten stad med en historia av kamp mot nazisterna under andra världskriget.

Jag var på besök hos vänner som arbetar i en livsmedelsfabrik i staden och fick följa med på ett fabriksbesök. Det var en märklig fabrik som startades efter det ekonomiska gangsterväldets år då alla fabriker stängts och arbetslösheten var enorm.

Då tog en grupp arbetare och tjänstemän över några fabrikslokaler, och efter mycket slit för att få några rika att ställa upp med banklån köpte de sovjetiska maskiner – som går och går och aldrig går sönder – och startade livsmedelstillverkning. Underbesöket fick jag höra hur stolta de var över kvalitén på produkterna, som tillverkades utan konserveringsmedel och kemikalier.

I samtal med vänner i Kirovograd nyligen berättade de att fabriksledningen varit tvungna att gå med på en försämring av kvalitén. Kravet kom från långivarna, som menade att produktionen måste bli billigare.

Orsaken var att den ekonomiska krisen gör det allt svårare att sälja produkterna. Det enda sättet att försäkra sig om en vinstökning är billigare produktion. Det var bara att göra som långivarna ville, berättade mina vänner. Sådan är kapitalismen, svarade jag.

I mina tankar finns för alltid deras ord när vi senaste träffades sist i Kirovograd.

”Du måste berätta att vi arbetare en gång i tiden hade det bra här.”